

Нікіта РАСТОРГУЄВ
курсант ННП та ФПФПНП

Володимир ТИМОФЄЄВ
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки

Науковий керівник:

Дмитро ТІНІН
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки, майор поліції
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ЩОДО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ШЛЯХУ ДО СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

Влітку 2021 Україна відзначила тридцять річницю з дня проголошення, або, як справедливо наголошує чимало істориків та політологів, відновлення державної незалежності. З нагоди такої визначної події Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України запланував проведення низки заходів, зокрема IX міжнародного конкурсу молодих науковців «Уявне, архетипи та публічне управління», IV Міжнародної конференції «Психічне здоров'я: глобальні виклики XXI століття», V круглого столу з міжнародною участю «Історія в нас і ми в історії», XIX Всеукраїнської наукової конференції «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави».

Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 стало кульмінаційним моментом складного та багатогранного процесу суспільної трансформації, що розпочався 1985 року і фактично не завершився досі. Проте, саме розпад СРСР, важливим чинником якого було здобуття Україною самостійності, зробив здійснені перетворення незворотними, а також створив політичні передумови для ще радикальніших змін [1].

М.Горбачов добре усвідомлював значення України для СРСР, кожний успіх якої, писав він, «означає істотну додачу до загальнонародного багатства, зате й кожний збій у роботі особливо чутливий». Тому до останніх днів свого президентства він намагався будь-що утримати Україну в орбіті СРСР і пішов зі своєї посади, остаточно переконавшись, що Україна твердо стала на шлях незалежності. Це, зокрема, добре простежується у його книжці «Декабрь 91. Моя позиція». Ставши генсеком, він у червні 1985 році прибув в Україну, засвідчивши те, що «Центральний Комітет КПРС і Радянський уряд, партія і усі радянські люди високо цінують той величезний внесок, який вносять комуністи, весь народ Української РСР у розвиток і зміцнення економічної та оборонної могутності нашої батьківщини» [1].

Україна й після квітня 1985 року з проголошення нового курсу, лишалася стабільною республікою, краще від інших забезпеченою продуктами та товарами повсякденного вжитку. Особливістю соціально-політичної ситуації в Україні був більш низький у порівнянні, наприклад, з Росією, рівень активності населення. Це пояснювалося у першу чергу традиційно більш високим рівнем життя, меншою загалом люмпенізацією та більшим стійкими джерелами прибутків. В. Щербицький, у порівнянні з керівниками деяких інших республік, скажімо, Середньої Азії, вів досить скромний спосіб життя.

Компартія України традиційно була найбільш самостійною з-поміж комуністичних партій союзних республік. Вона єдина із республіканських компартій мала власне Політбюро, розгалужену систему добору та навчання кадрів. Обстановка в Компартії України сильно впливала на КПРС загалом і на розстановку сил в її ЦК.

Непохитність керівної еліти в Україні дала підстави для поширення думки про те, що вона є заповідником застою. І справді, хоч з проголошенням курсу на перебудову люди тут почали дивитися на багато речей зовсім іншими очима, бачити те, чого раніше не помічали, й сумніватися в тому, що донедавна вважалося само собою зрозумілим, що з'явився особливий попит на особистості і реальний шанс відчути себе по-справжньому «свідомим історичним діячем», для України певний час (майже протягом трьох років) було характерним переважанням виконавчого «синдрому», а основним збуджувальним мотивом до дії служила команда згори. Це створювало перепони на шляху до звільнення свідомості від старих уявлень про «вождів» та «гвинтиків», «вождів» і «маси» в історії [2].

Під час перебудови багато говорилося про громадянське суспільство, про необхідність його перебудови. Тоді здавалося, що громадянське суспільство можна будувати. Проте будувати його не можна. Воно повинне народитися в ході природних процесів, трансформації директивної економіки в ринкову і перетворення тоталітарної політичної системи в демократичну. І хоча, наше суспільство не можна вже назвати тоталітарним, але ще рано називати громадянським.

На території України громадянське суспільство почало народжуватися в останні роки «перебудови», коли виникли перші неформальні організації. На сьогоднішній час КПРС не має впливу, але існує безліч нових партій, які народжуються на гроші олігархів, щоб представляти їхні інтереси в парламенті. Це вказує на те, що в нашій державі не сформувалася політична нація [3].

Громадянське суспільство будувати не можна, але можна добиватися економічних реформ, які сприятимуть появі повноцінного середнього класу – основи, на якій тримається це суспільство. Можна і потрібно боротися зі стереотипами у свідомості людей. Відтворення історичної пам'яті – реальна справа. Важливо тільки не вигадувати нових історичних міфів на зміну старим і не застосовувати інтелектуального насилля щодо тих, хто з трудом осмислює нову реальність. Відтворюючи історичну пам'ять, ми торуємо шлях до утвердження громадянського суспільства і політичної нації – української політичної нації.

1. Турченко Ф.Г. Історія України: 11кл.: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів: профіл.рівень.- К.: Генеза, 2014.- с.223-231
2. Литвин В.М. Самоствердження України: нелегкий поступ. Український історичний журнал №1, 2003.с.3-21
3. Шульга Т.С. Здобуття незалежності у суспільній свідомості громадян України. Український історичний журнал №4, 2011. С.108-115

Віктор МИРИЛКО

курсант 2-го курсу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

кандидат юридичних наук,
завідувач кафедри цивільного права та
процесу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВ АВТОРА

В умовах розвитку високих технологій та поступового переходу ринкової економіки до інноваційного забезпечення захисту авторських прав стає одним із важливих напрямів діяльності держави.

Авторські права найчастіше захищаються засобами, передбаченими цивільним законодавством. У зв'язку з цим у цивілістичній науці традиційно є актуальною тема, пов'язана з порушенням і, як наслідок, – із захистом інтелектуальних авторських прав. Це зумовлено, крім необхідності боротьби з «інтелектуальним піратством» усередині країни, проблемами захисту прав українських авторів за кордоном та іноземних авторів в Україні в рамках Євразійського Економічного Союзу та Світової організації торгівлі. Ці обставини також, безсумнівно, актуалізують тему дослідження.

Захист порушених чи оскаржених авторських прав здійснюється як цивільно-правовими, а й публічно-правовими способами. Проте, посилення з боку держави публічно-правових економічних методів на порушників (збільшення штрафів замість термінів позбавлення волі чи виправних робіт) не веде до помітного зниження порушень авторських прав. Тому визначальними способами захисту як майнових, і особистих немайнових та інших прав, які належать автору, як і залишаються заходи на правопорушників цивільно-правового характеру. Інакше кажучи, є цивілістична домінанта захисту порушених або оскаржених авторських прав.